

Växjö Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 81
351 03 Växjö

mmd.vaxjo@dom.se

Yttrande över ansökan från NCC om tillstånd till täktverksamhet och vattenverksamhet på fastigheten Hardeberga 2:32 m.fl. Lunds kommun

Mål: M 5307-19

Lunds Naturskyddsförening, LNF, vill med hänvisning till NCCs inlagor, aktbilaga 135-137, framföra följande synpunkter. De delar av LNFs tidigare yttranden, aktbilaga 75 och 132, inkl. villkorsförslag, som inte tas upp här, gäller fortfarande.

LNF noterar att NCC nästan inte alls kommenterar de foton, artfynd, uttorkade miljöer och argument som LNF framförde i sitt senaste yttrande. LNF noterar också att NCC inte har lämnat några uppgifter om artförekomst i de olika kärren för de senaste två åren. NCC verkar ha för avsikt att enbart rapportera artfynd och mätresultat inom ramen för kontrollprogrammet. Därmed blir dessa uppgifter inte tillgängliga för domstolen eller övriga remissinstanser, vilket gör att möjligheten att med tydliga villkor förhindra att ytterligare skador uppstår minskar rejält.

Förekomsten av olika arter kan oftast förklaras med olika markvattennivåer samt tillgång till eller frånvaro av kalk eller gödande nitrat. Det innebär t.ex. att i ett kalkrikt kärr finns det andra arter än i ett uttorkat kärr eller i ett gödlat kärr. Att tydliga samband finns mellan artsammansättning och tillgång till vatten, näringsämnen och kalk, lär sig flertalet ungdomar under gymnasiet men den förståelsen saknas i målet. I stället fortsätter NCC att hävda att naturen i Natura 2000-området inte har förändrats, att grundvattennivåerna inte har sjunkit och att tätning av berget därför inte behövs.

NCC påpekar att SGU vidhåller att grundvattenförhållandena är väl beskrivna i ab 115. Det framgår inte vilket underlag SGU har grundat sitt yttrande på och därför kan detta påstående inte kommenteras. I SGUs Beskrivning till berggrundskartorna för Malmö och Trelleborg kan man bl.a. läsa följande om diabasgångarna i området på sidan 44: Ibland är kontakterna till sidoberget

kraftigt störda, och någon rad längre ner: "Ofta åtföljs huvudgången av ett antal smala sidogångar som kan ha en helt avvikande riktning." På andra ställen kan man läsa att dessa diabasgångar och krosszoner är vattenförande. Ändå påstår NCC att berget i brottet är tätt utanför det praktiska influensområdet, men några bevis har aldrig presenterats.

NCC försöker inte ens förklara varför torrlagda brunnar finns på flera ställen inom det praktiska influensområdet. Denna torrläggning kan drabba flera fastighetsägare hårt, både i det dagliga livet och vid en framtida försäljning. Det är billigast för NCC att slippa täta berget.

Lunds Naturskyddsförening vidhåller att en noggrann undersökning av fladdermöss ska genomföras åtminstone inom det praktiska influensområdet. Alla fladdermöss i Europa skyddas av konventionen EUROBATS - avtalet för skydd av europeiska fladdermusarter, vilken trädde i kraft den 16 januari 1994. Den skyddar fladdermössen, deras boplatser, övervintringsplatser och viktigaste jaktområden.

LNF vill också göra domstolen uppmärksam på att nya graverande omständigheter har tillkommit när det gäller seismiska effekter av stenbrytningen. Torsdagen den 24 mars 2022 strax efter klockan 15.00 inträffade ett kraftigt jordskalv i samband med en sprängning på 80 meters djup i stenbrottet. Detta kändes och hördes mycket tydligt i Södra Sandby och flera fastighetsägare har rapporterat nya sprickskador på byggnaderna, vilket också uppmärksammats i Sydsvenskan. Skalvet var tydligt kännbart så lång bort som i den norra utkanten av Dalby (tre km bort), vilket är anmärkningsvärt eftersom det betyder att skalvet har fortplantats i den underliggande berggrunden (järngnejs) som går i dagen i detta område. Det finns omfattande sprickbildningar i de överliggande skikten av berggrunden i området mellan Skryllebrottet och Dalby. Sprängningen tycks alltså ha utlöst en sättning i den underliggande gnejsberggrunden (som ligger under kvartsiten). Denna sättning har alstrat en mycket större seismisk rörelse än de skakningar som sprängningarna normalt vållar. Detta kräver en noggrannare analys eftersom det finns en tydlig risk att ytterligare sättningar med oväntade och oöverskådliga effekter kan ske i den underliggande berggrunden vid fortsatt stenbrytning. Denna risk ökar sannolikt ju djupare man spränger och därför måste de geologiska förutsättningarna noga utredas innan domen avkunnas.

För Lunds Naturskyddsförening

Tomas Björnsson, ordförande

Epost: cicero@rtb.se